

Ի Ն Չ Ա Ր Ժ Ե Ց

Պ Ա Տ Ե Ր Ա Ջ Մ Ը

Առժամային հաշիւներու համաձայն, աշխարհա-
մարտը արժամ է առնուազն յիսուներկու միլիոն
զոհ — մեռելով, վիրաւոր կամ անհատացած: Փա-
թիւներու մէջ իրբու զերի կը մնան 12 միլիոն կողմի,
որոնց վրայ պիտի աւելնայ ճարտական բանակին
մնացորդը, 4 միլիոն:

Ճարտական պատերազմը վերջացաւ Օգոստ.
14ին. մինչեւ այդ օրը տեւած կը ըլլար վեց տարիէն
19 օր պահած: Անգլիան մինչեւ վերջը մասնակցած
է պատերազմին, իսկ Մ. Նահանգները կռուեցան եւ-
րեք տարի 8 ամիս և 6 օր, հաշուելով Փըրլ Լաքս-
պըրի դէպքէն:

Չինաստան ճարտիկ հետ պատերազմի մէջ է
1937 Յուլիս 7էն ի վեր, ուրեմն 8 ամիս, մէկ ա-
միս և վեց օր:

Այս պատերազմը երկու անգամ աւելի ծանր
կորուստներ պատճառեց ջան Մեծ Պատերազմը.
Մարդկային թէ նիւթական:

Աշխարհի ժողովուրդները կորսնցուցին առնուազն
հուլիոն տարր իրական զբաղով առանց հաշուելու
կորուսած աշխատատեղերը և նիւթական քանդու-
մները. առնուազն մէկ տարի պէտք է սպասել, մինչ
չեւ որ կարելի ըլլայ ճշդիւ ամբողջ կորուստը:

Աւելի քան մէկ միլիոն զինուորներ, զգրիներ,
քաղաքական կամ ցեղային տարազիրներ կան «կը
միտադուր» ներու ցանկին վրայ. յատուր կրնան երե-
ւան ելլել, բայց մեծ մասը մեռած կը համարուի:

Մեծ տարբերութիւններ կան միեւնոյն կտաւ-
վարութեան զանազան յաղաժոտանուներու հաշիւ-
ներուն մէջ:

Այսպէս, շիթեր անցեալ Փետրուար 24ին 12
միլիոն հինգ հարիւր հազար կը հաշուէր Գերմա-
նիոյ կորուստները, որոնց 6 միլիոնը սպաննուած,
մինչդեռ Յուլիս 29ին ձեռք անցած վաւերագիրը մը,
որ այժմ պաշտօնական կը համարուի, Գերմանիոյ
կորուստները կը հաշուէ 4 միլիոն վաթսուներ չորս
հազար չորս հարիւր երեսուներ երեք հազի, մինչեւ
1944 Նոյեմբեր 30:

Բաղդադաութիւն մը կատարելու համար, ըսինք
թէ Նախորդ պատերազմին ընդհ. կորուստն էր 29, ա
750,000, որոնց մէջ Գերմանիոյ բաժինը՝ մօտ
7 միլիոն մեռել և վիրաւոր:

Գերմանական տեղեկագիրները չեն յիշեր ուրմ-
բակիութեան և արշաւանքի զոհերուն թիւը (քա-
ղաքային), բայց իրագրիներու կարծիքով 800 հա-
զարը կ'անցնի, որոնց կէս միլիոնը սպաննուած.
միայն Պերլինի մէջ 200 հազար հագի մեռած են օ-
գանաւային ուժբակիութիւններէ:

Հետեւեալ արկարգրելի և շափաւոր թիւերը
կը ներկայացնեն իւրաքանչիւր երկրի զին. և քա-
ղաքացիական կորուստները, առանց հաշուելու զե-
րիւնները. — Ռուսիան 21 միլիոն, Գերմանիան 6 միլի-
ոն. 12,500,000 լեհաստան գիւրգուրական՝ 9 հա-
զարը հազար, ընտանիք եղած՝ 670 հազար, Չինաստան
3 միլիոն, Ճապոն՝ 2 միլիոն 700 հազար, Մ. Նա-
հանգները 1 միլիոն 70 հազար, քրիտանական կայս-
րութիւն՝ 1 միլիոն 430 հազար, Իսրայիլ 1 միլիոն,
Իտալիան 1 միլիոն 100 հազար, Եռեկողաւեան՝ 1
միլիոն 685 հազար, Աւստրիան 700 հազար, Հուն-
ապրիա 600 հազար, Նուստոս՝ 275 հազար, Ֆին-
լանտա՝ 60 հազար, Պելժիա՝ 60 հազար, Չեխոսլո-
վաքիան՝ 60 հազար, Փիլիպպինական կղզիներ՝ 30 հազար
սորուցներ մեռած, 350 հազար անհետացած:

Եւ այս ցանկը լրիւ է տակաւին, (օրինակ՝ Յու-
նաստան, Պուկարիա ևն.):

Պատերազմները կը վնասեն նաև իւրաքանչիւր
երկրի ազգային եկամուտին: Միլիոններ մոխրե-
ած են ծուխով և պայթուցիկներով: միայն հիւլէական
ուռմըրը երկու միլիոն տղար արժամ է Մ. Նահանգ-
ներուն, և միայն երկու հատ արձակուեցաւ:

Առնուազն տարր տարր պէտք է, մաքրելու հա-
մար առեւելի քանդուները: Պերլինը «Յայթուեկ»
կը գրէ թէ 16 տարի պէտք է, մաքրելու Լեհամար
միայն Պերլինի 1 միլիոն 500 հազար քանդու-
ածներուն փրտակները, օրական 50 վազով բաղ-
կացած տարր կտախտոււմ բանիցնելով. երկու միլի-
ոն տարր կը հաշուեն Պերլինի վերաշինութեան
ծախքը:

Փրանսայի մէջ կը հաշուեն թէ ընդհանրութեւնը
2 միլիոն 600 հազար հոգի պակաս է պատերազմի
ընթացքին, 39 միլիոն 600 հազարէն ինչելով 37
միլիոնի, ինչ որ ամէնէն ցած թիւն է 50 տարիէ ի

Թ Ր Ք Ա Կ Ա Ն Մ Ա Մ Ո Ւ Է

ԲՈՒՐԵ ԵՒ ՌՈՒՍ ՇԱՐԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,

«Ի ՀԱՐԿԻՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՍԱՐԱՅՈՂԱՌԻ ԿԻ ԶՈՂՆԵՔ
ՐԱՅՑ ԱՅՍՈՐ ԹՈՅԼ ՉՆԵՔ ՏԱՐ ՈՐ ՀՐԱԺԱՐԻ ԱՆ»

«Թուրքուս յարաբերու-
թիւնները» խորագրով խմբագ-
րական մը մէջ «Թասվիթ» կը
գրէ. — Հակառակ վրացի փլու-
Ֆէսէօրներու կողմէ թուրքուս
յարաբերութիւնները խնդարե-
լու նպատակով կատարուած գա-
ւազրութիւններուն «Թուրքուս»
մէջ անխտիր ամէն թուրք հա-
մաձայն է որ վե՛նը հայտարար
եղանակով լուծելու համար գա-
ղափարագալ աշխատանք պէտք
է թափել: Անխտիր ըսինք, ու-
րովհետեւ վերջերս կատարուե-
ցան կարգ մը քարոզութիւններ,
որոնց վերջ մը տալ պէտք է
այլևս «Թան» թերթը իր փա-
կումէն ստալ զանազան գրու-
թիւններով փորձել զգացնել
թէ Ռուսիան պիտի չհամաձայնի
Սարաճողուի դահլիճին հետ և
թէ կարելի պիտի չըլլայ բարե-
կամութիւն հաստատել, մինչև
որ չհրաժարուի այս կտաւվարու-
թիւնը:

Անոնք որ մտնէ տեղեակ
էին Սերթէլիներու մտածունք-
ուն, կը հասկնային թերթին
նպատակը. — խանգարել երկ-
րին կայունութիւնը, այդ
«Թուրքուս» տակնուվրայ չեն
խամաճիկ գահլիճ մը ընթել
գործի զուրէն և զերեզմանէն
կենդանութիւն կոչել Պուլկա-
բելոյ, Եռեկողաւեան, Իրանի ար-
կածախընթացութիւնները:

Չենք ուզեր անուններու
վրայ կանգ առնել: Օր մը ան-
շուշտ Սարաճողուին տեղը պի-
տի անցնիլ անոնք, որ լաւա-
գոյն կերպով պիտի կատարեն
անոր պարտականութիւնը: Չկայ
և ոչ իսկ միակ թուրք հայրե-
նակից մը որ պատասա չըլլայ
քառասուն Սարաճողու գահլիճ
եղբ հարեւնիքին շահեր խնդ-
րոյ աւարտից ըլլան:

Խնդրել ասոր չուրջ չի կա-
յանար սակայն: Անոնք որ Սա-
րաճողուի փոփոխութիւնը կ'ու-
զեն, իրականին մէջ անձի հետ
գործ չունին և կ'ուզեն պետու-
թիւնը սարսել:

Փողովաբերին մէջ մաս կայ
որ կ'ենթադրէ թէ գահլիճի փո-
փոխութեամբ կարելի պիտի
ըլլայ առաջին անգամ կեանքի
սպողութեան թերեւ կրեւունք
ունին անոնք բայց կարելի չէ
ընդունիլ որ օտարներ միջա-
մտեն մեր ներքին գործերուն
և մեր գահլիճին փոփոխու-
թիւնը:

Ո Ւ Ծ Ա Ի Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

102 թիւը կրող պղինձէ
պղտիկ բանալի մը կորսուած
ըլլալով գտնուեցերին կը խնդրուի
յանձնել Վարդաշակ Գալսեմէր-
եանի փութան 25 օ. սկիւրի նը-
ւէրի:

Պատճառը, — ծնունդները
նուագած են 2 միլիոն գերիներ-
ու բացակայութեան հետեւեան
քով, 750 հազար այրել և կի-
նեք բռնի բանուոր տարուած
են, 230 հազար քաղաքական
կամ ցեղային տարազիրներ
կորուսած կամ հաշմանդամ:

թիւնը պահանջն:

Թուրքիա ամէն բան ըրած
է Ռուսիոյ հետ բարեկամու-
թիւնը պահպանելու համար:
Հետեւաբար միակպատասխանա-
տուն Ռուսիա պիտի ըլլայ եթէ
խանգարուի այդ բարեկամու-
թիւնը:

Պիտի ըսուի թէ պատասխա-
նատուութիւնը ինչ կարեւորու-
թիւն ունի, երբ Ռուսիա այն
ստորինն զօրաւոր է որ գաշա-
նակիցներն անգործ չեն կրնար
«կեցիք» ըսել անոր:

Միայն թէ Ռուսները իրենց
ալ գիտեն թէ թուրքերը շատ
լաւ գիտեն պատերազմի և
վճռած են թոյլ չտալ որ մօակո-
Փը ստանալի իրենց հողերը:

Թուրքիա կը փոխաբի բա-
րեկամ ըլլալ Ռուսիոյ Փառք
Աստուծոյ, արտաքին վտանգին
հանդէպ անխախտ է մեր ներ-
քին միութիւնը: Այնպէս որ
ազգային գերիշխանութիւնը
չուրջ մէջ չձգելու համար, ե-
թէ Սարաճողու այսօր հրաժա-
րուել իսկ ըլլայ, ընդհակառակն
իր տեղը կը պահենք զայն և
ասիկա կ'ընենք՝ ազգին ըռուով:

Կուզենք որ փոխաբար
հաւատարմութեան և յարգանքի
վրայ յենու բարեկամութիւնը
Ռուսիա չի կրնար ներքին յե-
նարան գտնել, ստիպուած պի-
տի ըլլայ ճակտուն յարձակիլ և
մինք ալ պատրաստ ենք այդ
յարձակումը գիմագրաւելու:

Ո Ւ Ծ Ա Ի Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ամերիկեան, անգլիական և
սովիետական (անգլիներն լեզ-
ուով) թերթերու բաժանորդաւ-
րուելու և ամէն տեսակի գեր-
քեր-գիտական, քաղաքական
թիւքերէ եւլ. ստանուի համար
գրիմի ձ. Խրոտեանի.

Հասցէ՝ փոստարկ թիւ 500
Հալէպ Սուրիա.

Կրնաք գտնել նաև երաժշտ-
ական կտորներ (Նօթա):

ԱՆԻՍՄԱՆ ՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ
Ծ Ք Ե Ղ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Թ

Ամառուի և Ս. Մուսուրի առթիւ
է ա դ մ ա կ ե ու ը ա ձ
Հ. Բ. Ը. Մ. Մ. Ե. Երտ.

Ընկերակցութեան կողմէ
Տեղի կ'ունենայ 12 Յուն-
ւար 1946, Երաքոյ երեկոյեան
ժամը 7ին, Լատինաց Եկեղեցիի
վարի սրահը, (Աղիղի):

Պիտի ըսուի գաւազն, զը-
ւարձալիքներ և տնայնայնութիւն
Միջնարարներուն ճոխ պիւքէ
Սուտըը Հրաւիրատուով

ՍԵՐ ԲԱԺԱՆՈՒՄԻՅԵՐՈՒՆ
Կը խնդրուի ըսել մեր բա-
ժանորդներին ներկայանալ «Սի-
րատ» խմբագրատունը ճշգե-
լու համար իրենց ըրած վճա-
րումները բաժանորդագրութեան
համար երեկոյեան ժամը 4ին
մինչեւ 6: Հակառակ լեզարա-
սոյ յիտի ստիպուելը թեր-
թը պարզեցնել:

ՍԵՐ ԲԱԺԱՆՈՒՄԻՅԵՐՈՒՆ
Կը խնդրուի ըսել մեր բա-
ժանորդներին ներկայանալ «Սի-
րատ» խմբագրատունը ճշգե-
լու համար իրենց ըրած վճա-
րումները բաժանորդագրութեան
համար երեկոյեան ժամը 4ին
մինչեւ 6: Հակառակ լեզարա-
սոյ յիտի ստիպուելը թեր-
թը պարզեցնել:

Ե Ր Կ Ր Ա Շ Ա Ր Ժ ԱՄԷՆ ՏՈՒՆ ՔԱՌԱՍ Վ Ա Ն Ա Յ Մ

Վան. — Երկրաշարժը
նայ մէջ կը շարունակու-
որ, գիշեր և ցերեկ, պա-
հան ցնցումներով: Այս
ժամը 2,20ին բաւական
երկրաշարժ մը պատահե-
ծեղծուած չէնքըր
քանդուեցան: Այլևս
մէջ ամուր չէնք մնաց
ճատ զէն և թիւը անոն
րենց սուշները կը պակ-
սուին:

Երկրաշարժը կը շար-
ւի մօտաւորապէս եօթը
է վեր և ժողովուրդը մտա-
շուսթեան մատուած է:

Այսօր էրրորումէն 700
բան եկաւ, արժանար-
համար անպատասխան
վարքիչն: Կլաւաճարութիւն
պաշտօնութեան տարա-
բու չինութիւնը կ'աւար-
տորբու:

Հ Ո Գ Ե Զ Ա Գ Ի Դ

Հանդուցեալ Տիկ. Սըր
Պերէճիկեանի մահուան տ-
լիցին կառթիւ հոգեհանգ-
ապաշտօն պիտի կատարու-
ուաշիկայ Կիրակի յաւարտ
Պատարագի Ս. Քառ-
Սանկանց Եկեղեցոյ մէջ:

Ազգականներ և բարեկ-
ներ սերով կը հրաւիրուին
Սպանի-
Պերէճիկեանի կը

Վ Ա Ր Ջ Ո Ւ Ս Ե Ն Ե Ա Կ

Վարձու և սեփական մը երկր
յարդի վրայ օգտատուն և զի-
ցնիչ: Ալ աւելի տրամադ-
մէկ անձի համար: Փայտ-
ներ կրնան «Դիմել» «Սիփրա-
խմբագրատունը»:

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՊԻՐ

Կարոյն և շքակալքի Հ
րենակցական միութեան ըն-
հանուր անդամական ժող-
պիտի գումարուի Կիրակի
Յունուար 1946 կէսօրէ վի-
ժամը 2ին. Հ. Բ. Ը. Ս. Հ.
Երտատարաց Ընկերակց-
ութեան սրահին մէջ:

Բոլոր անդամներն և
անգամագրուի փոփոխու
րենակիցներն կը խնդր-
եներկայ գտնուիլ, ճիշդ որո-
ժամուն:

Վարչութիւն
ՏՕՔՐ. ՄԵԼԻԳՆԻ
ԷՊԼԻՂՆԹԵՆ

(Կուճքի և մարտդութիւն
հիւանդութիւններ)

Իր զբաղմունքները
տատած է իմանէք պողոտայ
վրայ, Տօթթ. Գ. Արտաշէս
Նարեկի զբաղմունքներ մէջ:
Երեքարթի օրըը կէսօր
առաջ ձրի քննութիւն ազգա-
նեբուն:

Հ. Բ. Ը. Մ. Հ. Ե. Երտ.
Գ Ա Ս Ա Ն Օ Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ն ի ւ թ

Ս. ԽՐԱՊԻՐ
Տեղի կ'ունենայ Կիրակի
13 Յունուար 1946, առաւ-
եան ժԱՄԸ 10.45ին, Բարե-
գործականի Տան մէջ:
ԿԱՐԱՍԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱՍԵՑԻՔ
«Ե Փ Ր Ա Ս » Ը